

به نام آن که جان را فکرت آموخت

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اصفهان
دانشکده پرستاری و مامایی

گروه آموزشی اتاق عمل

شناسنامه درس

شماره درس: 514343

عنوان درس : کارآموزی اصول و فنون فرد سیار

عنوان دروس پیش: درس اصول اسکراب و سیار

نوع و تعداد واحد : عملی، 2 واحد

عملی و تئوری – کارآموزی رفتار در اتاق عمل

نیمسال تحصیلی : اول 1404-05

فراگیران (رشته، مقطع، ترم): ترم 3 کارشناسی اتاق عمل

زمان کارآموزی: طبق برنامه

مکان: طبق برنامه

زمان حضور در دفتر کار: طبق برنامه نصب شده بر روی

مسئول درس : آقای امینی

درب دفتر

Email : aminior@nm.mui.ac.ir

شماره تماس: 37927574

اساتید درس: مطابق با برنامه

شرح درس :

در این واحد کارآموزی، دانشجو وارد اتاق عمل شده و در نقش فرد سیار (Circulator) ایفای وظیفه می‌کند. در ابتدای شیفت، دانشجو موظف است اتاق عمل را از نظر تجهیزات، دستگاه‌ها، داروها و ملزومات موردنیاز جراحی بررسی و آماده نماید. سپس در انتقال ایمن بیمار به تخت جراحی و قرار دادن وی در پوزیشن مناسب همکاری می‌کند. دانشجو در فرآیند پذیرش و احراز هویت بیمار، بررسی پرونده، چک کردن رضایت‌نامه و کنترل نهایی محل جراحی مشارکت فعال دارد. همچنین در آماده‌سازی تیم جراحی از طریق باز کردن پک‌ها و ملزومات استریل در فیلد جراحی همکاری می‌نماید. در طول عمل، دانشجو وظیفه دارد به‌صورت مداوم شرایط بیمار، دستگاه‌ها، ملزومات مصرفی و نیازهای تیم جراحی را تحت نظر داشته و در مواقع لازم وسایل و تجهیزات موردنیاز را به‌طور ایمن و بدون نقض استریلیتی فراهم سازد.

همچنین، ثبت دقیق اطلاعات مربوط به زمان شروع و پایان عمل، میزان خونریزی، مصرف نخ‌ها و ملزومات جراحی، نمونه‌های پاتولوژی و شمارش گاز و ابزار در حیطه وظایف او قرار دارد. در پایان عمل، دانشجو در انتقال ایمن بیمار به بخش ریکاوری و آماده‌سازی مجدد اتاق عمل برای جراحی بعدی مشارکت خواهد کرد.

هدف کلی:

آشنایی با اصول و فنون عملکرد فرد سیار و کسب شایستگی‌های حرفه‌ای، اخلاقی و بالینی در محیط اتاق عمل

اهداف رفتاری:

در پایان این درس، هر دانشجو قادر خواهد بود:

الف. دانش و مهارت‌های بالینی

1. اصول آسپتیک را در حین ایفای نقش فرد سیار رعایت نماید.
2. در شروع شیفت، اتاق عمل را بررسی، آماده و تجهیز کند.
3. تجهیزات و وسایل موردنیاز جراحی را تهیه و در دسترس قرار دهد.
4. هویت بیمار، پرونده و رضایت‌نامه را کنترل و بررسی نماید.
5. بیمار را با همکاری تیم به‌طور ایمن به تخت منتقل و در پوزیشن صحیح قرار دهد.
6. پد کوتتر را در محل مناسب روی بدن بیمار بچسباند.
7. در انجام پرپ اولیه با تیم جراحی همکاری کند.
8. پک‌ها، لوازم و تجهیزات استریل را بدون نقض استریلیتی به فیلد جراحی تحویل دهد.
9. عملکرد صحیح دستگاه‌ها و تجهیزات اتاق عمل (مانند ساکشن، کوتتر، تورنیکه) را کنترل نماید.
10. نیازهای لحظه‌ای تیم جراحی را در حین عمل برآورده سازد.
11. شمارش گاز، سوزن و وسایل را با فرد اسکراب انجام دهد.
12. نمونه‌های پاتولوژی را به روش صحیح تحویل و ثبت نماید.
13. زمان شروع و پایان عمل، ملزومات مصرفی، و سایر اطلاعات ضروری را به‌طور دقیق ثبت کند.
14. شرایط محیطی اتاق عمل (نور، دما، تهویه) را کنترل نماید.
15. در پایان عمل، بیمار را به‌طور ایمن به ریکاوری منتقل کند.

16. اتاق عمل را برای جراحی بعدی مجدداً آماده و تجهیز نماید.

17. صرفه‌جویی در وسایل و تجهیزات جهت کاهش هزینه‌های بیمار و مؤسسه را به کار گیرد.

18. دستورات مربی مربوطه را در زمان مناسب و با دقت کافی باتوجه به تجارب کارآموزی گذشته به کار بندد.

ب. نگرش‌ها و باورها

19. همدلی و شفقت در مراقبت از بیمار را نشان دهد.

20. علاقه‌مندی به یادگیری و کسب تجربه‌های جدید در نقش فرد سیار را ابراز نماید.

21. پیشنهادات و انتقادات سازنده را در راستای بهبود عملکرد خود به کار گیرد.

ج. حرفه‌ای‌گرایی

22. مسئولیت‌های قانونی و اخلاقی مرتبط با نقش فرد سیار را رعایت نماید.

23. پایبندی به استانداردهای حرفه‌ای و محرمانگی اطلاعات بیمار را نشان دهد.

د. مهارت‌های ارتباطی و بین‌فردی

24. ارتباط مؤثر با بیمار و خانواده در چارچوب نقش خود برقرار نماید.

25. تعامل سازنده و محترمانه با اعضای تیم جراحی (پزشک، پرستار، بیهوشی و همکاران) داشته باشد.

هـ. عملکرد مبتنی بر شواهد

26. منابع علمی و مقالات جدید مرتبط با نقش فرد سیار را مطالعه و یافته‌ها را در عمل بالینی خود به کار گیرد.

و. رهبری و مدیریت

27. در شرایط مناسب نقش رهبری در تیم جراحی را ایفا نماید.

28. منابع (وسایل، زمان، نیروی انسانی) را در محیط اتاق عمل به‌صورت بهینه مدیریت نماید.

شیوه کارآموزی:

این واحد کارآموزی به صورت 2 روز در هفته در اتاق عمل های بیمارستان های وابسته به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان ارائه می‌گردد و از روش‌های Demonstration, Role modeling برحسب نیاز استفاده می‌گردد.

نحوه ارزشیابی دانشجو:

ارزشیابی در دو مرحله به شرح زیر انجام می گیرد :

1- عمومی (مطابق با لاگ بوک) :

ظاهر و اخلاق حرفه ای اعتماد به نفس سرعت ، دقت ، فعالیت و همکاری 10 درصد (2 نمره)

حضور و غیاب و عدم تاخیر در ورود (نظم و رعایت قوانین و مقررات) 10 درصد (2 نمره)

2- اختصاصی (مطابق با لاگ بوک)

ارزیابی عملکرد بالینی دانشجو (سطح مهارت، فعالیت ها و تجارب بالینی) در طول مدت دوره کارآموزی توسط استاد به صورت مشاهده مستقیم دانشجو در طول دوره بمنظور ارزیابی توان علمی و مهارتی مراقبتی دانشجو در فواصل معین و باز خورد مسئولین و پرسنل به منظور ارزیابی توان علمی و عملی و مراقبتی دانشجو و تکمیل فرم عملکرد روزانه 60 درصد (12 نمره)

تکمیل به موقع و صحیح لاگ بوک (در پایان کارآموزی) 10 درصد (2 نمره)

ارزشیابی بصورت آزمون شفاهی و یا کتبی 10 درصد (2 نمره)

آیتم	نمره
حضور و غیاب و تاخیر در ورود	2 نمره
ظاهر و اخلاق حرفه ای	2 نمره
تکمیل صحیح و به موقع لاگ بوک	2 نمره
آزمون پایان دوره	2 نمره
عملکرد بالینی	12 نمره

سیاستها و قوانین دوره:

آیین نامه رفتار و پوشش حرفه ای دانشجویان طبق شیوه نامه اجرائی موجود در سایت دانشکده پرستاری، قسمت معاونت آموزشی، اداره خدمات آموزشی، آیین نامه پوشش حرفه ای رعایت گردد.

دانشجویان موظف هستند راس ساعت 7:30 در مرکز مورد نظر، حضور یابند و فعالانه تا پایان زمان مقرر در محل کارآموزی حضور داشته باشند. مربی مجاز است از حضور دانشجویانی که با تأخیر در محل کارآموزی حاضر می شوند جلوگیری کرده و در صورت خروج زودتر از موعد از اتاق عمل غیبت محسوب نماید. به دانشجویی که برای اولین بار حداکثر 15 دقیقه دیرآمدگی داشته باشد تذکر شفاهی داده خواهد شد. در صورت تکرار دیرآمدگی، دانشجو غایب محسوب خواهد شد. این دانشجو می تواند در آن روز برای جلوگیری از خلل در فرایند یادگیری اش در مرکز بماند و برنامه محوله را انجام دهد ولی عملاً غایب محسوب می گردد. و باید کارآموزی جبرانی معادل یک روز به ازاء هر غیبت ناشی از دیر آمدگی انجام دهد.

دانشجو در صورت عدم حضور منظم در محل کارآموزی مشمول مقررات زیر خواهد شد:

الف) در صورتی که دانشجو در زمان کارآموزی برابر $1/10$ واحد غیبت موجه نماید، برابر زمان غیبت کارآموزی باید با هماهنگی استاد مربوطه جهت انجام کارآموزی جبرانی در بخش حضور یابد که در صورت عدم جبران یک نمره از نمره کارآموزی کسر خواهد شد.

ب) در صورتی که دانشجو در زمان کارآموزی برابر $1/10$ واحد غیبت غیرموجه نماید، دو برابر زمان غیبت کارآموزی باید با هماهنگی استاد مربوطه جهت انجام کارآموزی جبرانی در اتاق عمل حضور یابد که در صورت عدم جبران دو نمره از نمره کارآموزی کسر خواهد شد.

ج) در صورتی که دانشجو بیش از $1/10$ واحد کارآموزی غیبت غیرموجه نماید نمره صفر منظور خواهد شد و در صورت موجه بودن، واحد مربوطه توسط آموزش حذف خواهد شد.

- منظور از غیبت موجه غیبتی است که به علت بیماری، فوت بستگان درجه یک و یا تشرف به حج تمتع باشد و در صورت بیماری، استعلاجی باید توسط پزشک معتمد دانشگاه تأیید گردد.

واکسیناسیون هپاتیت قبل از حضور در محیط بالینی باید جهت کلیه دانشجویان انجام و دانشجو از مقدار تیتراژ آنتی بادی خود مطلع باشد.

دانشجو موظف است به اصول بیمارستان و دانشکده جهت وضعیت ظاهر و نحوه لباس پوشیدن (حجاب و ...) پایبند باشد. در غیر این صورت مربی مجاز است دانشجو را به دانشکده ارجاع دهد.

دانشجو باید قوانین و سیاست های بیمارستان و دانشکده را رعایت کند این قوانین شامل موارد زیر می باشد: نصب اتیکت خوانا با آرم دانشگاه، نداشتن تلفن همراه، کوتاه بودن ناخن ها و عدم استفاده از ناخن مصنوعی و لاک ناخن، پوشش کامل موها، عدم استفاده از لوازم آرایشی و عطر

و ادکلن، عدم استفاده از جواهرات و زیورآلات و ساعت مچی، منع جویدن آدامس، پوشیدن یونیفرم تمیز، مناسب و سالم

هر کدام از دانشجویان موظف به ارائه یک موضوع کنفرانس با هماهنگی استاد مربوطه می‌باشند.

به‌علاوه دانشجویان باید موارد زیر را موردتوجه قرار داده و ملزم به رعایت آن‌ها می‌باشد:

رعایت رفتارهای حرفه‌ای مناسب و اخلاق اسلامی نسبت به استاد و پرسنل

همکاری و ارتباط مناسب با تیم درمان، پرسنل و سایر دانشجویان

پذیرش و احساس مسئولیت نسبت به بیمار باعلاقه

انجام فعالیت‌ها به‌موقع، با سرعت و دقت مناسب

رفتن به استراحت با اجازه و بدون تلف نمودن وقت

رعایت اصول ایمنی حین کار

صرفه‌جویی در کاربرد وسایل

مشارکت در فعالیت‌های علمی، پژوهشی و آموزشی (در صورت تمایل دانشجویان می‌توانند

باراهنمایی مدرس هرگونه فعالیت جنبی (یافتن مقالات تحقیقاتی یا موردی در Internet،

تحقیق و پژوهش) انجام دهند.

ثبت کارنامه عملکرد بالینی حداکثر تا پایان اتمام کارآموزی (در صورت عدم ثبت استاد می‌تواند

تا دو نمره از دانشجوی کسر کند)

در صورت اعتراض به نمره حداکثر تا 72 ساعت از اعلام نمره، دانشجوی می‌تواند اعتراض کند.

صورت تأخیر در ورود به کارآموزی با توجه به سیاستهای گروه، از دانشجوی نمره کسر خواهد شد.

منابع اصلی:

1. تکنولوژی جراحی: اصول و عملکرد (جلد اول). قدمی احمد، کریمی اشکان، کاوی

اسماعیل، قره زاده علی، امینی رارانی سعید، اسعدی فرخنده، عباسیان پگاه، حموله

طهماسبی فوزیه. اصفهان 1400، ناشرکنکاش.

2. اصول و فنون عملکرد فرد سیار و اسکراب. دکتر لیلا ساداتی، دکتر احسان گلچینی،

تهران 1403، ناشر، جامعه نگر

منابع پیشنهادی برای مطالعه بیشتر:

1. Nancy Marie Phillips, Anita Hornacky. Berry & Kohn's Operating Room Technique, 15th ed. Mosby: 2024.
2. Association of Surgical Technologists. Surgical technology for the surgical technologist, a positive care approach, 5th ed: 2017.

جدول برنامه کارآموزی عملکرد فرد سیار

عنوان کارآموزی: کارآموزی اصول و فنون عملکرد فرد سیار شماره درس: 514343

نیمسال: اول 1404-05 فراگیران: ترم 3 کارشناسی پیوسته اتاق عمل

زمان کارآموزی: طبق برنامه اساتید درس: اساتید گروه اتاق عمل

ردیف	روز کارآموزی	اهداف آموزشی
1	جلسه اول	بیان اهداف، اصول و مقررات، نحوه ارزشیابی، برنامه تقسیم وظایف و آشنایی با اصول کلی وظایف دانشجو
2	جلسه دوم	آشنایی با اصول پذیرش بیمار در اتاق عمل
3	جلسه سوم	نحوه پوزیشن دادن به بیمار و مراقبت های مربوطه
4	جلسه چهارم	آشنایی با انواع پرپ
5	جلسه پنجم	آشنایی با وظایف فرد سیار
6	جلسه ششم	آشنایی با انواع کتترها و درن ها
7	جلسه هفتم	آشنایی با انواع نمونه های جراحی
8	جلسه هشتم	آشنایی با انواع نخ ها و کاربرد آنها
9	جلسه نهم	آشنایی با اصول شمارش موارد مختلف در اتاق عمل (گاز، لنگاز و...)
10	جلسه دهم	آشنایی با نحوه ثبت در پرونده
11	جلسه یازدهم	آشنایی با اصول ضدعفونی در اتاق عمل
12	جلسه دوازدهم	تکرار و آموزش موارد گذشته
13	جلسه سیزدهم	تکرار و آموزش موارد گذشته
14	جلسه چهاردهم	تکرار و آموزش موارد گذشته
15	جلسه پانزدهم	تکرار و آموزش موارد گذشته
16	جلسه شانزدهم	گرفتن بازخورد از دانشجو و انجام ارزشیابی دانشجو

شرح و سطح فعالیت های کارآموزی

سطح فعالیت				شرح فعالیت	
مستقل	با نظارت	با کمک	مشاهده گر	عنوان فعالیت	ردیف
		✓		تجهیز و آماده سازی اتاق عمل و وسایل مورد نیاز برای جراحی در نقش فرد سیار	1
	✓	✓	✓	آماده سازی فیلد استریل، شناخت و بکارگیری صحیح وسایل و تجهیزات اعمال جراحی	2
	✓	✓		مشارکت در پوزیشن دهی بیمار، بررسی هویت و رضایت نامه در نقش فرد سیار	3
	✓	✓		اطمینان از عدم نقض استریلیتی در حین تهیه تجهیزات و تحویل به تیم جراحی	4
				کنترل و بررسی وضعیت بیمار، تجهیزات و دستگاه ها در حین جراحی	5
	✓	✓		همکاری در شمارش گاز، سوزن ها و وسایل جراحی با فرد اسکراب	6
	✓	✓		ثبت دقیق زمان شروع و پایان عمل، اطلاعات مربوط به وسایل جراحی و نمونه ها	7
	✓	✓		آماده سازی اتاق عمل برای جراحی بعدی و انتقال ایمن بیمار به ریکاوری	8
✓	✓	✓	✓	راه اندازی و تنظیم تجهیزات خاص مانند کوتر، تورنیکه یا دستگاه های آندوسکوپی در حین عمل	9